

Облікова картка дисертації

I. Загальні відомості

Державний обліковий номер: 0407U004853

Особливі позначки: відкрита

Дата реєстрації: 06-12-2007

Статус: Захищена

Реквізити наказу МОН / наказу закладу:

II. Відомості про здобувача

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Калмиков Олексій Олексійович

2. Kalmykov Oleksiy Oleksiyovich

Кваліфікація:

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Вид дисертації: кандидат наук

Аспірантура/Докторантура: ні

Шифр наукової спеціальності: 14.01.02

Назва наукової спеціальності: Внутрішні хвороби

Галузь / галузі знань: Не застосовується

Освітньо-наукова програма зі спеціальності: Не застосовується

Дата захисту: 16-11-2007

Спеціальність за освітою: 7.110.101

Місце роботи здобувача: Харківський державний медичний університет

Код за ЄДРПОУ: 01896866

Місцезнаходження: 61022, м. Харків, пр. Леніна, 4

Форма власності:

Сфера управління: Міністерство охорони здоров'я

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

III. Відомості про організацію, де відбувся захист

Шифр спеціалізованої вченої ради (разової спеціалізованої вченої ради): Д 64.600.04

Повне найменування юридичної особи:

Код за ЄДРПОУ:

Місцезнаходження:

Форма власності:

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

IV. Відомості про підприємство, установу, організацію, в якій було виконано дисертацію

Повне найменування юридичної особи: Харківський державний медичний університет

Код за ЄДРПОУ: 01896866

Місцезнаходження: 61022, м. Харків, пр. Леніна, 4

Форма власності:

Сфера управління: Міністерство охорони здоров'я

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

V. Відомості про дисертацію

Мова дисертації:

Коди тематичних рубрик: 76.29.29

Тема дисертації:

1. Імунозапальні аспекти патогенезу професійного бронхіту у поєднанні з артеріальною гіпертензією.
2. Immunoinflammatory aspects of pathogenesis of occupational bronchitis in combination with arterial hypertension.

Реферат:

1. Об'єкт дослідження: професійний бронхіт у поєднанні з артеріальною гіпертензією. Мета дослідження: вдосконалення діагностики професійного бронхіту в поєднанні з артеріальною гіпертензією на підставі вивчення імунного статусу і цитокинової системи, а також визначення ролі імунного запалення у розвитку і прогресуванні поєднаної патології. Методи дослідження: загальноклінічні, імунологічні, імуноферментні, цитометричні та статистичні методи дослідження. Теоретичні і практичні результати: Доведено роль імунозапальних порушень у розвитку професійного бронхіту у робочих пилових професій машинобудування. Встановлено дисбаланс у імун-ному статусі, переважання імунодепресивних станів зі зниженням показників не-специфічного імунітету та клітинної ланки. Це відбувається на фоні активації гумо-ральної імунної відповіді з підвищенням концентрації IgM, IgG, IgE та ЦІК. Показано, що розвиток ПБ пов'язаний з розбалансуванням регулюючого впливу цито-кінів ФНП?, ІФН?, ІЛ-4. Виявлено, що у хворих на професійний бронхіт у поєднанні з артеріальною гіпертензією імунозапальний процес більш активний, з посиленням

гумораль-ної відповіді (переважно рівнів IgG, ЦІК) на фоні клітинної імуносупресії. Доведено роль ФНП? у розвитку респіраторної симптоматики. Оцінена роль цитокінів ІФН?, ІЛ-4 та субпопуляцій Т-хелперів 1 та 2 типів у регуляції імунної відповіді. Встановлено особливості змін імунного статусу та цитокінового профілю у хво-рих різних професійних груп. Показано, що найбільш значні імунозапальні по-рушення були притаманні електрозварникам, менш істотні - ливарникам та шліфу-вальникам. Незалежно від професії, у міру підвищення тривалості контакту з пилом визначалося пригнічення неспецифічної та клітинної ланок імунітету. Визначено роль цитокінів у прогресуванні професійного бронхіту. Вияв-лена наявність прямих кореляційних зв'язків між ФНП? та вираженістю патологіч-ного процесу, між ІФН? та частотою загострення професійного бронхіту. Обернені зв'язки встановлені між ФНП? та дистанцією 6-хвилинної ходьби, між ІЛ-4 та швидкісними спірографічними показниками (ОФВ1 і ОФВ1/ФЖЕЛ). Обґрунтовано доцільність оцінки якості життя, як додаткового критерію стану здоров'я і показника контролю над перебігом захворювання. Новизна: встановлено особливості клінічного перебігу ПБ у поєднанні з АГ в різних професійних групах, що дозволило встановити найбільш інформативні показники прогресування професійного бронхіту в хронічне обструктивне захворювання легенів. Виявлено зміни імунного статусу і цитокінового профілю, як імунозапальних маркерів патологічного процесу, у хворих на ПБ у поєднанні з АГ і їх роль в прогресуванні захворювань. Ступінь упровадження: Результати дослідження впроваджено в роботу клініки НДІ гігієни праці та профзахворювань Харківського державного медичного університету, терапевтичних відділень медико-санітарної частини Харківського турбінного заводу, Сумської міської клінічної лікарні №4, Дніпропетровської центральної районної лікарні, Дніпропетровської міської клінічної лікарні №6, використовуються у навчальному процесі і практичній роботі кафедри внутрішніх та професійних хвороб Харківського державного медичного університету. Сфера використання: медицина, терапевтичні, профпатологічні відділення.

2. Object of the study: occupational bronchitis in combination with arterial hypertension. Purpose of the study: improvement of the diagnosis of occupational bronchitis in combination with arterial hypertension on the basis of immune status and cytokine system investigation, and also of assessment of the role of immune inflammation in the development and progression of combined pathology. Methods of the investigation: general clinical, immunological, immunoenzyme, cytometric and statistical ones. Theoretical and practical results: The role of immunoinflammatory disturbances in the development of occupational bronchitis was proved in workers of dust professions of machine-building industry. The disbalance in immune status, the prevalence of immunodepression states with decrease in indices of nonspecific immunity and cellular component was determined. This take place on the background of activation of humoral immunity with increase of IgM, IgG, IgE and circulating immune complexes concentratons. It was showed, that the development of occupational bronchitis is associated with disbalance in regulation effect of cytokines TNF?, IFN?, IL-4. It was determined, that in patients with occupational bronchitis in combination with arterial hypertension the immunoinflammatory process is more active, with increase of humoral response (predominantly of IgG, circulating immune complexes levels) on the background of cellular immunodepression. There was proved the role of TNF? in the development of respiratory symptomatics. There was estimated the role of cytokines IFN?, IL-4 and subpopulations of T-helpers of 1 and 2 types in the regulation of immune response. There were stated the peculiarities of changes in immune status and cytokine profile in patients of different occupational groups. It was showed that the most significant immunoinflammatory disturbances were characteristic for electrowelders, less substantial - for molders and grinders. Independently from the occupation, while increase of exposition of the dust on anorganism there was stated the suppression on non-specific and cellular components of immunity. There was determined the role of cytokines in the progression of occupational bronchitis. There was revealed the presence of direct correlation links between TNF? and the intensity of the pathological process, between IFN? and the frequency of exacerbations of occupational bronchitis. Negative correlation links were stated between TNF? and 6-minute walk distance, between IL-4 and spirometry indexes (FEV1 and FEV1/FVC). The reasonability of quality of life estimation as an additional criterion of health state and as an index of control on the course of the disease. Novelty: the peculiarities of clinical course of occupational bronchitis in combination with arterial hypertension were stated in different occupational groups.

This helped to determine the most informative indexes of progression of occupational bronchitis into chronic obstructive pulmonary disease. There were revealed the changes of immune status and cytokine profile as an immunoinflammatory marker of pathologic process in patients with occupational bronchitis in combination with arterial hypertension and their role in the progression of the diseases. Degree of introduction: the suggested methods of diagnosis were introduced in the work of the clinics of Scientific-Research Institute of Labor Hygiene and Occupational Diseases of Kharkiv State Medical University, therapeutical departments of Medical-Sanitary Department of Kharkiv Turbine Plant, Sumy City Clinical Hospital №4, Dnipropetrovsk Central Regional Hospital, Dnipropetrovsk City Clinical Hospital №6, they are used in the pedagogical process and practical work of the Department of Internal and Occupational Diseases of Kharkiv State Medical University. Sphere of application: medicine, therapeutic, occupational pathology departments.

Державний реєстраційний номер ДіР:

Пріоритетний напрям розвитку науки і техніки:

Стратегічний пріоритетний напрям інноваційної діяльності:

Підсумки дослідження:

Публікації:

Наукова (науково-технічна) продукція:

Соціально-економічна спрямованість:

Охоронні документи на ОПІВ:

Впровадження результатів дисертації:

Зв'язок з науковими темами:

VI. Відомості про наукового керівника/керівників (консультанта)

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Костюк Інна Федорівна

2. Kostyuk Inna Fedorovna

Кваліфікація: д.мед.н., 14.01.02

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи:

Код за ЄДРПОУ:

Місцезнаходження:

Форма власності:

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

VII. Відомості про офіційних опонентів та рецензентів

Офіційні опоненти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Майкова Тетяна Володимирівна
2. Майкова Тетяна Володимирівна

Кваліфікація: д.мед.н., 14.01.02

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи:

Код за ЄДРПОУ:

Місцезнаходження:

Форма власності:

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Опарін Анатолій Георгійович
2. Опарін Анатолій Георгійович

Кваліфікація: д.мед.н., 14.01.02

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи:

Код за ЄДРПОУ:

Місцезнаходження:

Форма власності:

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

Рецензенти

VIII. Заключні відомості

**Власне Прізвище Ім'я По-батькові
голови ради**

Ковальова Ольга Миколаївна

**Власне Прізвище Ім'я По-батькові
головуючого на засіданні**

Ковальова Ольга Миколаївна

**Відповідальний за підготовку
облікових документів**

Реєстратор

**Керівник відділу УкрІНТЕІ, що є
відповідальним за реєстрацію наукової
діяльності**

Юрченко Т.А.